

Kirkkolakiehdotuksen täydentäminen

Kirkolliskokous päätti 6.5.2022 täydentää 11.11.2021 hyväksymäänsä kirkkolakiehdotusta. Täydentävässä ehdotuksessa on täsmennetty henkilötietojen suojaa koskevia säännöksiä ja korjattu Ahvenanmaan maakunnan alueella toimivia seurakuntia koskevaa kielisäännöstä. Näitä korjauksia ei ole voitu tehdä voimassa olevan kirkkolain 2 luvun 2 §:n 2 momentin mukaisina lainsäädäntöteknisinä virheinä. Korjattujen ja täsmennettyjen säännösten on tarkoitus täydentää kirkolliskokouksen marraskuussa 2021 hyväksymää ehdotusta ja siten olla osana kirkkolakiehdotusta.

Säännöskohtaiset perustelut

2 luku **Kirkon hallinnollinen jako**

9 §. *Kirkon viranomaisessa noudatettavat kielisäännökset.* Kirkolliskokouksen marraskuussa 2021 hyväksymää ehdotusta on korjattu 3 momentin osalta. Ehdotettava 3 momentti olisi uusi ja siinä otettaisiin huomioon Ahvenanmaan maakunnan erityisasema. Perusteltua olisi, että Ahvenanmaan maakunnan alueella olevissa seurakunnissa sovellettaisiin maakunnan kielisäännöksiä. Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 6 luvussa säädetään itsehallintoalueen kielestä. Itsehallintolain 36 §:n 3 momentin mukaan, mitä kyseisessä laissa säädetään valtionhallinnossa käytettävästä virkakielestä, koskee soveltuvin osin myös evankelis-luterilaisen kirkon viranomaisia, mikäli kirkkolaista ei johdu muuta. Tämä tarkoittaisi muun muassa itsehallintolain 37 ja 38 §:n mukaan sitä, että Suomen kansalaisella olisi oikeus käyttää maakunnassa toimivassa seurakunnassa myös suomen kieltä, kirjeenvaihdossa maakuntaviranomaisten ja seurakuntien välillä käytettäisiin ruotsin kieltä ja tiedotuksen tulisi tapahtua ruotsiksi. Lisäksi säädettäisiin kielilain yksikielistä kuntaa koskevan 10 §:n 2 momenttia vastaavasti suomenkielisen oikeudesta käyttää omaa kieltään ja tulla kuuluksi omalla kielellään viranomaisen aloitteesta vireille tulevassa asiassa, joka välittömästi kohdistuu hänen tai hänen huollettavansa perusoikeuksiin tai joka koskee viranomaisen hänelle asettamaa velvoitetta. Tavoitteena on säätää kielellisistä oikeuksista mahdollisimman yhdenvertaisesti. Seurakunnat hoitavat lain nojalla yhteiskunnallisia tehtäviä kuten hautaustointa, jolloin päätöksenteko voi kohdistua myös muihin kuin kirkon jäseniin. Tästä syystä oikeutta käyttää suomen kieltä ei voida rajoittaa kirkon

jäseniin. Kirkon jäsenen oikeudesta saada kirkolliset toimitukset omalla kielellään säädettäisiin ehdotetussa kirkkolain 2 luvun 10 §:ssä.

8 luku **Henkilötietojen käsittely ja kirkonkirjojen pito**

1 §. *Suhde muuhun lainsäädäntöön.* Kirkolliskokouksen aiemmin hyväksymää pykälää on muutettu täsmentämällä pykälän 1 momentin sanamuotoa vastaamaan muissa henkilötietojen suojaa koskevilla laeilla käytettyä sanamuotoa.

Pykälää on muutettu myös 2 momentin 1 kohdan osalta. Diakoniatyössä tulisivat sovellettavaksi potilaan asemasta ja oikeudesta annetun lain (785/1992) 12 ja 13 §, joissa säädetään potilasasiakirjoista ja hoitoon liittyvästä muusta materiaalista sekä potilasasiakirjoihin sisältyvien tietojen salassapidosta. Mainitun potilaan asemasta ja oikeudesta annetun lain 12 §:n 2 momentin nojalla annetut sosiaali- ja terveysministeriön asetukset kuoleman toteamisesta (27/2004) ja lääkkeen määräämisestä (1088/2010), eivät kuitenkaan tulisi sovellettaviksi, koska diakoniatyö ei kata asetuk-
sissa tarkoitettua toimintaa.

Myös sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä annettu laki (784/2021) soveltuu huonosti kirkon diakoniatyöhön, koska lain säännökset koskevat lähinnä valtakunnallista tietojärjestelmäpalvelua ja siinä käsiteltäviä tietoja. Lainsäädännön tarkoituksena ei ole velvoittaa seurakunnan diakoniatyötä pitämään sähköistä diakoniatyön rekisteriä taikka liittymään valtakunnalliseen tietojärjestelmäpalveluun. Jos seurakunnalla on sähköinen henkilörekisteri diakoniatyötä varten, on kyse paikallisesta tietojärjestelmästä, jossa käsiteltävien tietojen suojatoimia ohjaa muun muassa tietosuojasetus, tietosuojalain 6 §:n 2 momentti, julkisuuslain sekä tässä esityksessä omaksuttavaksi ehdotetut potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain, sosiaalihuollon asiakkaan asemasta annetun lain ja tiedonhallintalain säännökset.

2 §. *Erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvien tietojen käsittely.* Pykälää on täsmennetty viittaamalla luvussa oleviin säännöksiin henkilötietojen käsittelystä ja jäsentietojen käyttötarkoituksesta. Pykälän ensimmäisessä virkkeessä säädettäisiin erityisiin tietoryhmiin kuuluvien tietojen käsittelyn yleisestä edellytyksestä. Tietoja olisi mahdollista käsitellä vain, jos käsittely on käsittelytarkoituksen kannalta välttämätöntä. Välttämättömyysedellytys koskisi kaikkea erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvien tietojen käsittelyä kirkon viranomaisessa. Sääntely vastaisi siten muun muassa henkilötietojen käsittelystä Rajavartiolaitoksessa annetussa laissa (639/2019, 4 §) ja henkilötietojen käsittelystä Tullissa annetussa laissa (650/2019, 4 §) omaksuttua mallia.

Eduskunnan perustuslakivaliokunta on aiempaa kirkkolakiehdotusta koskevassa lausunnossaan kiinnittänyt erityistä huomiota sekä jäsentietojen että diakoniatyössä syntyvien henkilötietojen käsittelyyn ja korostanut, että arkaluonteisten tietojen käsittely on syytä rajata täsmällisillä ja tarkkarajaisilla säännöksillä vain välttämättömään (PeVL 4/2020 vp, s. 8). Ehdotetussa kirkkolain 8 luvun 1 §:ssä säädettäisiin oikeudesta käsitellä erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvia tietoja ja 8 §:ssä säädettäisiin jäsentietojen käyttötarkoituksista. Jäsentietoja saadaan käsitellä lakisääteisessä seurakunnan toiminnassa ja toimintaan liittyvissä henkilörekistereissä kuten esimerkiksi lakisääteisissä hautaustoimen rekistereissä taikka muissa seurakunnan asiakasrekistereissä. Jäsentietoja saisi käsitellä vain siltä osin kuin jäsentiedot ovat tietojen käsittelytarkoituksen kannalta välttämättömiä. Diakoniatyössä seurakunta voisi käsitellä arkaluonteisia tietoja vain, jos ne asiakkaan avustamistarpeen kannalta ovat välttämättömiä. Oikeudesta tietojen käsittelyyn säädettäisiin ehdotetun kirkkolain 8 luvun 1 §:n 2 momentin 1 kohdassa mainituissa laeissa. Pykälää on täsmennetty siten, että siinä viitataan ehdotetun kirkkolain 8 luvun 1 §:ssä mainittuihin säädöksiin ja 8 §:n 2 momenttiin.

Jäsenrekisteriin liittyvien uhkien pienentämiseksi erityisinä suojatoimina voidaan pitää tietojen käsittelijälle erikseen myönnettävää työtehtävien edellyttämää käyttöoikeutta, kirkkohallituksen ehdotetun 12 §:n mukaan ylläpitämiä käyttöoikeusrekisteriä ja lokirekisteriä, ehdotetun 7 §:n 3 ja 4 momentissa säädettyjen tietojen luovuttamisen edellytyksiä, ehdotetussa 10 §:ssä säädettävää virkavastuun periaatetta sekä 11 §:ssä ehdotettavaa jäsenrekisterin tietojen käsittelyn seuranta- ja valvontatehtävää. Lisäksi jäsentietojen tietoturvasta säädettäisiin omaksuttavassa tiedonhallintalain 4 luvussa ja määrättäisiin kirkkohallituksen 8 luvun 13 §:n nojalla annetuissa tietoturvamääräyksissä.

10 luku **Hallintoasiassa noudatettava menettely ja päätöksenteko**

5 §. Tiedonsaantioikeus. Kirkolliskokouksen aiemmin hyväksymää pykälää on täsmennetty 1 ja 2 momenttien osalta. Samalla tilintarkastajaa koskeva tiedonsaantioikeus on eriytetty omaksi momentiksi.

Pykälän 1 momentin mukaan luottamushenkilöllä olisi oikeus saada kirkon viranomaiselta tietoja, joita hän toimessaan pitää tarpeellisina ja jotka julkisuuslain 6 ja 7 §:n mukaan eivät ole vielä julkisia. Voimassa olevan kirkkolain mukaista

luottamushenkilön tiedonsaantioikeutta koskevaa säännöstä ehdotetaan täsmennettäväksi ja se vastaisi kuntalain (410/2015) 83 §:n 1 momentin mukaista sääntelyä.

Tiedon antaminen asiakirjasta, joka julkisuuslain 6 ja 7 §:n mukaan ei ole vielä julkinen, on viranomaisen harkintavallassa. Siten luottamushenkilöllä on muita kansalaisia laajempi oikeus saada ei vielä julkisia tietoja. Tietojensaantioikeus rajoittuisi luottamushenkilön toimessa tarpeellisiin tietoihin. Siten esimerkiksi seurakunnan kirkkovaltuuston ja kirkkoneuvoston jäsenten tiedonsaantioikeus olisi käytännössä laajempi kuin muiden luottamushenkilöiden, kun jäsenen toimien voidaan katsoa koskevan seurakunnan koko toimintaa. Muut mahdolliset seurakunnan toimielimet hoitavat rajattua tehtäväkokonaisuutta, jolloin toimielimen jäsenten tietojensaantioikeus rajoittuisi lähtökohtaisesti toimielimen käsiteltävänä oleviin tai käsittelyyn tuleviin asioihin. Lähtökohtana olisi, että luottamushenkilö itse arvioisi tiedonsaantinsa tarpeellisuuden.

Salassapitosäännökset rajaisivat tietojensaantioikeutta. Luottamushenkilöllä olisi kuitenkin aina oikeus niihin salassa pidettäviin tietoihin, jotka kuuluvat hänen varsinaisten tehtäviensä hoitamiseen ja joita tarvitaan esimerkiksi päätöksenteon perusteena toimielimen käsiteltävänä olevassa asiassa. Sen sijaan luottamushenkilöllä ei ole oikeutta saada toisen toimielimen ja viranhaltijan päätöksiin sisältyviä salassa pidettäviä tietoja kyseisen tehtäväalueen yleistä seurantaa ja valvontaa varten. Toimielimellä sen sijaan on oikeus saada alaisestaan toiminnasta valvonta- ja johtovastuunsa perusteella myös salassa pidettäviä tietoja, jotka ovat tarpeellisia sisäisessä valvonnassa.

Luottamushenkilöä koskevat julkisuuslain 22 §:ssä säädetty asiakirjasalaisuuden säilyttämisvelvollisuus sekä 23 §:ssä säädetty vaitiolovelvollisuus ja hyväksikäyttökielto. Jos luottamushenkilö on luottamustoimen hoitamiseen liittyen saanut salassa pidettäviä tietoja, hän ei saa luovuttaa salassa pidettäviä tietoja sivulliselle.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin tuomiokapitulin viranhaltijan sekä piispan tai tuomiokapitulin määräämän asiantuntijan oikeudesta saada salassapitoa koskevien säännösten estämättä seurakunnalta tai seurakuntayhtymältä tietoja ja nähtäväkseen asiakirjoja. Tiedonsaantioikeutta koskevalla säännöksellä on tarkoitus turvata sekä tuomiokapitulin viranhaltijan että piispan tai tuomiokapitulin määräämän asiantuntijan pääsy sellaisiin salassa pidettäviin tietoihin ja asiakirjoihin, joita kirkkolaissa säädetyn aloitevallan ja valvontavallan käyttämiseksi voidaan pitää välttämättöminä. Asiantuntijana pidettäisiin esimerkiksi seurakuntarakenteen muutosta valmistelemaan

määrättyä selvittäjää. Salassa pidettävien asioiden osalta tiedonsaantioikeus rajattaisiin sellaisiin tietoihin ja asiakirjoihin, jotka olisivat laissa säädetyn tehtävän kannalta välttämättömiä.

Piispalla ja tuomiokapitulilla on ehdotetun kirkkolain 2 luvun 14 §:n mukaan oikeus tehdä aloite seurakuntajaon muuttamiseksi. Ennen aloitteen tekemistä tuomiokapitulilla on kirkkojärjestyksen mukaan mahdollisuus myös määrätä selvittäjä valmistelemaan seurakuntarakenteen muutosta tai seurakuntayhtymän perustamista. Tärkeää on, että asiaa valmisteltaessa käytettävissä ovat seurakunnassa tai seurakuntayhtymässä jo aiemmin tehtyjen sisäisten selvitysten tiedot, jotka koskevat seurakunnan tai seurakuntayhtymän organisaatorakennetta ja sen kehittämistä, sekä organisaation taloudenhoitoon liittyviä asiakirjoja ja tietoja. Hallintolain (434/2003) 31 §:n mukaan viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset.

Lisäksi piispan tehtävänä on ehdotetun kirkkolain 4 luvun 3 §:n 1 momentin mukaan valvoa seurakuntia ja pappeja. Seurakuntiin kohdistuvaa valvontatehtävää piispa voi hoitaa esimerkiksi kirkkojärjestyksessä säädetyn piispantarkastuksen avulla. Piispantarkastusta hoitamaan voidaan tuomiokapitulin viranhaltijoiden lisäksi määrätä muita asiantuntijoita. Myös tuomiokapitulin tehtäviin kuuluu mainitun 4 luvun 6 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan valvoa seurakuntien ja seurakuntayhtymien toimintaa ja hallintoa. Valvonnan kohteena saattaa olla seurakunnan tai seurakuntayhtymän toimintaan tai työaloihin liittyvä asia, työyhteisön olosuhteet, hallintomenettely taikka yksittäinen hallintopäätös. Valvonnan asianmukaiseksi hoitamiseksi saattaa siten olla välttämätöntä saada nähtäväksi esimerkiksi työyhteisöä, työolosuhteita tai työn kehittämiseen liittyviä sisäisiä selvityksiä. Myös yksittäiseen hallintopäätökseen liittyvät asiakirjat voivat olla välttämättömiä valvontatehtävän kannalta, jos on tarpeen tutkia seurakunnan tai seurakuntayhtymän tapauskohtaista hallintomenettelyä tai yleisiä hallintokäytäntöjä piispalle tai tuomiokapitulille tehdyn kantelun tai viranomaisaloituksen valvonnan johdosta. Seurakunnan hallintokäytäntöjen puutteet tai työyhteisön ongelmat voivat olla myös seurakuntarakenteen muutosta koskevan aloitteen taustalla.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin tilintarkastajan tiedonsaantioikeudesta. Nykyisin voimassa olevaa säännöstä on tarkennettu siten, että tiedonsaantioikeus koskisi asiakirjoja, joita voidaan pitää välttämättöminä tilintarkastajalle ehdotetun kirkkolain

6 luvun 5 §:ssä säädetyn tehtävän hoitamiseksi. Tilintarkastaja arvioisi edelleen itse tiedon tai asiakirjan saannin välttämättömyyden tilintarkastuksen hoitamiseksi.

Kirkolliskokouksen ehdotus

Kirkolliskokous päätti 6.5.2022 ehdottaa valtioneuvostolle, että se ryhtyisi toimenpiteisiin kirkkolain säätämiseksi ottaen huomioon kirkolliskokouksen 11.11.2021 hyväksymän kirkkolakiehdotuksen täydentäminen seuraavasti:

Kirkolliskokouksen päätös kirkkolakiehdotuksen täydentämisestä

Annettu Turussa 6 päivänä toukokuuta 2022

Kirkolliskokouksen päätöksen mukaisesti

muutetaan 11.11.2021 hyväksytyn kirkkolakiehdotuksen 2 luvun 9 §, 8 luvun 1 ja 2 § sekä 10 luvun 5 § seuraavasti:

2 luku

Kirkon hallinnollinen jako

9 §

Kirkon viranomaisessa noudatettavat kielisäännökset

Jollei tässä laissa toisin säädetä, kirkon viranomaisessa sovelletaan kielilain säännöksiä:

- 1) oikeudesta käyttää suomen ja ruotsin kieltä viranomaisessa;
- 2) asian käsittelykielestä viranomaisessa;
- 3) toimituskirjan ja muun asiakirjan kielestä;
- 4) kielellisten oikeuksien turvaamisesta;
- 5) viranomaisen työkielestä;
- 6) yleisessä tiedottamisessa käytettävästä kielestä;
- 7) kielellisten oikeuksien edistämisestä.

Hiippakunnan ja kirkon keskushallinnon viranomaiseen sovelletaan, mitä kielilaissa säädetään valtion viranomaisesta. Seurakunnan ja seurakuntayhtymän viranomaiseen sovelletaan, mitä kielilaissa säädetään kunnallisesta viranomaisesta.

Ahvenanmaan maakunnan alueella sovelletaan Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) kielisäännöksiä. Lisäksi jokaisella, jonka oma kieli on suomi, on oikeus käyttää suomen kieltä ja tulla kuulluksi suomen kielellä maakunnassa toimivan seurakunnan aloitteesta vireille tulevassa asiassa, joka välittömästi kohdistuu hänen tai

hänen huollettavansa perusoikeuksiin tai joka koskee seurakunnan hänelle asettamaa velvoitetta.

Mitä saamen kielilaissa (1086/2003) säädetään valtion viranomaisesta, koskee Oulun hiippakunnan tuomiokapitulia ja hiippakuntavaltuustoa, ja mitä kunnan viranomaisesta, koskee saamelaisten kotiseutualueella kokonaan tai osittain olevaa seurakuntaa.

8 luku

Henkilötietojen käsittely ja kirkonkirjojen pito

1 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Henkilötietojen käsittelystä säädetään luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 96/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 (*yleinen tietosuojasetus*), jäljempänä *tietosuojasetus*, sekä tietosuojalaissa (1050/2018).

Sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään:

1) henkilötietojen käsittelyyn diakoniatyössä sovelletaan sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (812/2000) 11 ja 13 §:ää ja 3 lukua, sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista annettua lakia (254/2015) sekä potilaan asemasta ja oikeudesta annetun lain (785/1992) 12 ja 13 §:ää;

2) kirkonkirjojen pitoon sovelletaan uskontokuntien jäsenrekistereistä annettua lakia (614/1998) sekä väestötietojärjestelmästä ja Digi- ja väestötietoviraston varmenpalveluista annettua lakia (661/2009);

3) oikeuteen saada tieto ja muuhun henkilötietojen luovuttamiseen viranomaisen henkilörekisteristä sovelletaan muutoin, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään.

2 §

Erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvien tietojen käsittely

Seurakunta, seurakuntayhtymä, tuomiokapituli tai kirkkohallitus saa käsitellä erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvia tietoja vain, jos käsittely on käsittelytarkoituksen kannalta välttämätöntä. Oikeudesta käsitellä erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvia

tietoja säädetään lisäksi 1 §:ssä mainituissa säädöksissä sekä tietojen käyttötarkoituksesta 8 §:n 2 momentissa.

10 luku

Hallintoasiassa noudatettava menettely ja päätöksenteko

5 §

Tiedonsaantioikeus

Luottamushenkilöllä on oikeus saada kirkon viranomaiselta tietoja ja nähtäväkseen asiakirjoja, joita hän pitää toimessaan tarpeellisina ja jotka viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain 6 ja 7 §:n mukaan eivät ole vielä julkisia, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu.

Tuomiokapitulin viranhaltijalla sekä piispan tai tuomiokapitulin määräämällä asiantuntijalla on oikeus saada salassapitoa koskevien säännösten estämättä seurakunnalta tai seurakuntayhtymältä tietoja ja nähtäväkseen asiakirjoja, joita on pidettävä välttämättöminä 2 luvun 14 §:n 1 momentissa säädetyn aloiteoikeuden käyttämiseksi sekä 4 luvun 3 §:n 1 momentissa ja 6 §:n 1 momentin 3 kohdassa säädetyn valvontatehtävän hoitamiseksi.

Tilintarkastajalla on salassapitoa koskevien säännösten estämättä oikeus saada kirkon viranomaiselta tietoja ja nähtäväkseen asiakirjoja, joita hän pitää välttämättöminä 6 luvun 5 §:ssä säädetyn tehtävän hoitamiseksi.

Kirkolliskokouksen päätös kirkkolakiehdotuksen täydentämisestä

Kirkolliskokouksen päätöksen mukaisesti:

muutetaan 11.11.2021 hyväksytyn kirkkolakiehdotuksen 2 luvun 9 §, 8 luvun 1 ja 2 § sekä 10 luvun 5 § seuraavasti:

Kirkolliskokouksen 11.11.2021 hyväksymä kirkkolakiehdotus

Kirkolliskokouksen päätös kirkkolakiehdotuksen täydentämisestä 6.5.2022

2 luku

Kirkon hallinnollinen jako

9 §

Kirkon viranomaisessa noudatettavat kielisäännökset

Jollei tässä laissa toisin säädetä, kirkon viranomaisessa sovelletaan kielilainsäännöksiä:

- 1) oikeudesta käyttää suomen ja ruotsin kieltä viranomaisessa;
- 2) asian käsittelykielestä viranomaisessa;
- 3) toimituskirjan ja muun asiakirjan kielestä;
- 4) kielellisten oikeuksien turvaamisesta;
- 5) viranomaisen työkielestä;
- 6) yleisessä tiedottamisessa käytettävästä kielestä;
- 7) kielellisten oikeuksien edistämisestä.

2 luku

Kirkon hallinnollinen jako

9 §

Kirkon viranomaisessa noudatettavat kielisäännökset

Jollei tässä laissa toisin säädetä, kirkon viranomaisessa sovelletaan kielilainsäännöksiä:

- 1) oikeudesta käyttää suomen ja ruotsin kieltä viranomaisessa;
- 2) asian käsittelykielestä viranomaisessa;
- 3) toimituskirjan ja muun asiakirjan kielestä;
- 4) kielellisten oikeuksien turvaamisesta;
- 5) viranomaisen työkielestä;
- 6) yleisessä tiedottamisessa käytettävästä kielestä;
- 7) kielellisten oikeuksien edistämisestä.

Hiippakunnan ja kirkon keskushallinnon viranomaiseen sovelletaan, mitä kielilaissa säädetään valtion viranomaisesta. Seurakunnan ja seurakuntayhtymän viranomaiseen sovelletaan, mitä kielilaissa säädetään kunnallisesta viranomaisesta.

Ahvenanmaan maakunnan alueella sovelletaan Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) kielisäännöksiä. Kirkon jäsenellä, jonka oma kieli on suomi, on omassa asiassaan oikeus käyttää maakunnassa toimivassa seurakunnassa suomen kieltä.

Mitä saamen kielilaissa (1086/2003) säädetään valtion viranomaisesta, koskee Oulun hiippakunnan tuomiokapitulia ja hiippakuntavaltuustoa, ja mitä kunnan viranomaisesta, koskee saamelaisien kotiseutualueella kokonaan tai osittain olevaa seurakuntaa.

8 luku

Henkilötietojen käsittely ja kirkonkirjojen pito

1 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Henkilötietojen käsittelystä säädetään luonnollisten henkilöiden suojelusta

Hiippakunnan ja kirkon keskushallinnon viranomaiseen sovelletaan, mitä kielilaissa säädetään valtion viranomaisesta. Seurakunnan ja seurakuntayhtymän viranomaiseen sovelletaan, mitä kielilaissa säädetään kunnallisesta viranomaisesta.

Ahvenanmaan maakunnan alueella sovelletaan Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) kielisäännöksiä. *Lisäksi jokaisella, jonka oma kieli on suomi, on oikeus käyttää suomen kieltä ja tulla kuulluksi suomen kielellä maakunnassa toimivan seurakunnan aloitteesta vireille tulevassa asiassa, joka välittömästi kohdistuu hänen tai hänen huollettavansa perusoikeuksiin tai joka koskee seurakunnan hänelle asettamaa velvoitetta.*

Mitä saamen kielilaissa (1086/2003) säädetään valtion viranomaisesta, koskee Oulun hiippakunnan tuomiokapitulia ja hiippakuntavaltuustoa, ja mitä kunnan viranomaisesta, koskee saamelaisien kotiseutualueella kokonaan tai osittain olevaa seurakuntaa.

8 luku

Henkilötietojen käsittely ja kirkonkirjojen pito

1 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Henkilötietojen käsittelystä säädetään luonnollisten henkilöiden suojelusta

henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 96/46/EY kumoamisesta (*yleinen tietosuoja-asetus*) annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679, jäljempänä *tietosuoja-asetus*, sekä tietosuojalaissa (1050/2018).

Jollei tässä laissa toisin säädetä:

1) henkilötietojen käsittelyyn diakoniatyössä sovelletaan *lisäksi* sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (812/2000) 11 ja 13 §:ää ja 3 lukua, sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista annettua lakia (254/2015), potilaan asemasta ja oikeudesta annetun lain (785/1992) 12 ja 13 §:ää *sekä sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön asetusta potilasasiakirjoista* (298/2009);

2) kirkonkirjojen pitoon sovelletaan *lisäksi* uskontokuntien jäsenrekistereistä annettua lakia (614/1998) sekä väestötietojärjestelmästä ja Digi- ja väestötietoviraston varmennepalveluista annettua lakia (661/2009);

3) oikeuteen saada tieto ja muuhun henkilötietojen luovuttamiseen viranomaisen henkilörekisteristä sovelletaan muutoin, mitä viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään.

henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 96/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 (*yleinen tietosuoja-asetus*), jäljempänä **tietosuoja-asetus**, sekä tietosuojalaissa (1050/2018).

Sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään:

1) henkilötietojen käsittelyyn diakoniatyössä sovelletaan sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (812/2000) 11 ja 13 §:ää ja 3 lukua, sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista annettua lakia (254/2015) *sekä* potilaan asemasta ja oikeudesta annetun lain (785/1992) 12 ja 13 §:ää;

2) kirkonkirjojen pitoon sovelletaan uskontokuntien jäsenrekistereistä annettua lakia (614/1998) sekä väestötietojärjestelmästä ja Digi- ja väestötietoviraston varmennepalveluista annettua lakia (661/2009);

3) oikeuteen saada tieto ja muuhun henkilötietojen luovuttamiseen viranomaisen henkilörekisteristä sovelletaan muutoin, mitä viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään.

2 §

Erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvien tietojen käsittely

Seurakunta, seurakuntayhtymä, tuomiokapituli tai kirkkohallitus saa käsitellä erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvia tietoja vain, jos se on käsittelytarkoituksen kannalta välttämätöntä.

2 §

Erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvien tietojen käsittely

Seurakunta, seurakuntayhtymä, tuomiokapituli tai kirkkohallitus saa käsitellä erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvia tietoja vain, jos *käsittely* on käsittelytarkoituksen kannalta välttämätöntä. *Oikeudesta käsitellä erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvia tietoja säädetään lisäksi 1 §:ssä mainituissa säädöksissä sekä tietojen käyttötarkoituksesta 8 §:n 2 momentissa.*

10 luku

Hallintoasiassa noudatettava menettely ja päätöksenteko

5 §

Tiedonsaantioikeus

Luottamushenkilöllä on oikeus saada kirkon viranomaiselta tietoja ja nähtävään asiakirjoja, joita hän pitää toimessaan tarpeellisina, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu.

Tilintarkastajalla ja tuomiokapitulin määräämällä selvittäjällä sekä piispan-tarkastusta suorittavalla viranhaltijalla ja asiantuntijalla on salassapitoa koskevien säännösten estämättä oikeus saada

10 luku

Hallintoasiassa noudatettava menettely ja päätöksenteko

5 §

Tiedonsaantioikeus

Luottamushenkilöllä on oikeus saada kirkon viranomaiselta tietoja ja nähtävään asiakirjoja, joita hän pitää toimessaan tarpeellisina *ja jotka viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain 6 ja 7 §:n mukaan eivät ole vielä julkisia*, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu.

Tuomiokapitulin viranhaltijalla sekä piispan tai tuomiokapitulin määräämällä asiantuntijalla on oikeus saada salassapitoa koskevien säännösten estämättä seurakunnalta tai seurakuntayhtymältä

kirkon viranomaiselta tietoja ja nähtävään asiakirjoja, joita hän pitää tarpeellisina tarkastus- tai selvitystehtävän hoitamiseksi.

tietoja ja nähtävään asiakirjoja, joita on pidettävä välttämättöminä 2 luvun 14 §:n 1 momentissa säädetyn aloiteoikeuden käyttämiseksi sekä 4 luvun 3 §:n 1 momentissa ja 6 §:n 1 momentin 3 kohdassa säädetyn valvontatehtävän hoitamiseksi.

Tilintarkastajalla on salassapitoa koskevien säännösten estämättä oikeus saada kirkon viranomaiselta tietoja ja nähtävään asiakirjoja, joita hän pitää välttämättöminä 6 luvun 5 §:ssä säädetyn tehtävän hoitamiseksi.